



ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 maja 2016 r.

Pozycja 362

POSTANOWIENIE z dnia 27 kwietnia 2016 r. Sygn. akt Ts 43/16

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Stanisław Biernat – przewodniczący i sprawozdawca
Piotr Pszczółkowski
Mirosław Granat,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. w sprawie zgodności:

art. 184 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, ze zm.) z art. 176 ust. 1 w zw. z art. 78 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 25 lutego 2016 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący) zakwestionował zgodność art. 184 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U.2012.270, ze zm.; dalej: ppsa) w zakresie, w jakim „uprawnia Naczelny Sąd Administracyjny do oddalenia skargi kasacyjnej w sytuacji rzeczywistego zastąpienia merytorycznej kontroli niedokonanej przez sąd pierwszej instancji przez powagę rzeczy osądzonej, która w świetle tej sprawy nie zachodzi”, z art. 176 ust. 1 w zw. z art. 78 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została złożona w związku z następującym stanem faktycznym. Decyzją z października 1997 r. wojewoda wyraził zgodę na zainstalowanie na dachu Domu Wczasowego w K. sześciu anten telefonii komórkowej.

W piśmie ze stycznia 2008 r. skarżący wniósł o stwierdzenie nieważności tej decyzji. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska oddalił wniosek skarżącego, a następnie, rozpatrzywszy jego odwołanie, w decyzji z sierpnia 2009 r. utrzymał w mocy swoją decyzję o odmowie stwierdzenia nieważności decyzji wojewody.

Skarżący wywiódł od tej decyzji skargę, którą Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. w wyroku z marca 2010 r. oddalił. Skarżący nie złożył od tego wyroku skargi kasacyjnej.

Skarżący ponownie, w piśmie z lipca 2010 r., wniósł o stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody z października 1997 r. W postanowieniu z sierpnia 2011 r. Generalny Dy-

rektor Ochrony Środowiska odmówił wszczęcia postępowania w tej sprawie, a w postanowieniu z grudnia 2011 r. utrzymał swoje wcześniejsze postanowienie w mocy.

Skarżący wywiódł od tego postanowienia skargę, którą Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. oddalił w wyroku z lipca 2012 r.

Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z maja 2015 r. oddalił skargę kasacyjną złożoną przez skarżącego od wyroku sądu pierwszej instancji.

W skardze konstytucyjnej skarżący oświadczył, że wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego został doręczony jego ówczesnemu pełnomocnikowi 3 sierpnia 2015 r. i że pismem z 15 października 2015 r. złożył on do Sądu Rejonowego w N. (dalej: sąd rejonowy) wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia skargi konstytucyjnej.

W listopadzie 2015 r. referendarz sądowy wydał zarządzenie o zwrocie tego wniosku z powodu nieuzupełnienia przez skarżącego jego braków formalnych.

Na skutek skargi wniesionej przez skarżącego na to zarządzenie sąd rejonowy wydał postanowienie ze stycznia 2015 r., w którym utrzymał zaskarżone zarządzenie w mocy.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

W myśl art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, zakwestionować zgodność z Konstytucją przepisów ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie których sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego prawach lub wolnościach albo obowiązkach określonych w Konstytucji. Zasady, na jakich dopuszczalne jest korzystanie z tego środka ochrony wolności i praw, precyzuje ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.2016.293, ze zm.; dalej: ustawa o TK).

Jak stanowi art. 64 ustawy o TK, skargę konstytucyjną wnosi się po wyczerpaniu przez skarżącego przysługującej drogi prawnej, w terminie 3 miesięcy od doręczenia mu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. Zgodnie zaś z art. 66 ust. 3 i 4 tej ustawy skarżący może wystąpić do sądu rejonowego o ustanowienie dla niego adwokata lub radcy prawnego z urzędu, a złożenie takiego wniosku co do zasady wstrzymuje bieg terminu do wniesienia skargi. Wznowienie biegu tego terminu następuje pierwszego dnia po dniu: doręczenia adwokatowi lub radcy prawnemu rozstrzygnięcia właściwego organu o wyznaczeniu go na pełnomocnika skarżącego (pkt 1), uprawomocnienia się postanowienia sądu o oddaleniu wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego (pkt 2), doręczenia skarżącemu postanowienia oddalającego zażalenie na postanowienie o oddaleniu wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego (pkt 3).

Natomiast w myśl z art. 130 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2014.101, ze zm.; dalej: kpc), mającego odpowiednie zastosowanie do postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym na mocy art. 74 ustawy o TK, pismo zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu.

Z przytoczonych przepisów wynika, że skutek w postaci wstrzymania biegu terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej wywołuje tylko prawidłowo złożony wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, który zostanie przez właściwy sąd rozpoznany merytorycznie (uwzględniony bądź oddalony). Wniosek zwrócony nie wywołuje natomiast żadnych skutków prawnych.

W analizowanej sprawie skarżący oświadczył, że wystąpił do sądu rejonowego o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, jednak jego wniosek – jak stwierdził referendarz sądowy – zawierał braki formalne. Referendarz wezwał w związku z tym skarżącego do usunięcia stwierdzonych braków, jednak skarżący nie zastosował się do wezwania. Z tego powodu referendarz wydał zarządzenie z 23 listopada 2015 r. o zwrocie wniosku skarżącemu, a następnie

sąd rejonowy w postanowieniu ze stycznia 2015 r., rozpoznawszy skargę złożoną przez skarżącego na zarządzenie referendarza, utrzymał je w mocy.

Skarżący we wstępie do uzasadnienia skargi konstytucyjnej wyjaśnił, że termin do wniesienia skargi został przez niego zachowany, bowiem toczyło się postępowanie wszczęte na jego wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Tymczasem, jak wynika z art. 130 § 2 kpc w zw. z art. 66 ust. 4 ustawy o TK, skoro wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, z którym wystąpił skarżący, został mu zwrócony, to jego złożenie nie miało wpływu na bieg terminu do wniesienia analizowanej skargi konstytucyjnej. W związku z tym jeśli wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z maja 2015 r. został doręczony ówczesnemu pełnomocnikowi skarżącego 3 sierpnia 2015 r., to termin do wniesienia skargi konstytucyjnej upłynął 3 listopada 2015 r. W konsekwencji skargę złożoną 25 lutego 2016 r. Trybunał uznaje za spóźnioną.

Na marginesie Trybunał stwierdza, że rozpatrywana skarga nie mogłaby zostać poddana merytorycznej ocenie także z innych przyczyn.

Po pierwsze, zarzut skarżącego dotyczy tego, że Naczelny Sąd Administracyjny w jego sprawie błędnie stwierdził zaistnienie przesłanki powagi rzeczy osądzonej. Zgodnie z kwestionowanym art. 184 ppsa: „Naczelny Sąd Administracyjny oddala skargę kasacyjną, jeżeli nie ma usprawiedliwionych podstaw albo jeżeli zaskarżone orzeczenie mimo błędnego uzasadnienia odpowiada prawu”. Trybunał ustalił, że wprowadzie Naczelny Sąd Administracyjny rzeczywiście stwierdził zaistnienie w sprawie skarżącego przesłanki *res iudicata*, uczynił to jednak na podstawie art. 171 ppsa, zgodnie z którym: „Wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku ze skargą stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia”, a nie na podstawie kwestionowanego przez skarżącego art. 184 tej ustawy. Skarżący błędnie więc określił przedmiot kontroli w skardze konstytucyjnej, to art. 171 ppsa był bowiem podstawą prawną ostatecznego orzeczenia o jego prawach podmiotowych, o których ochronę wnosi w skardze konstytucyjnej.

Po drugie, skarżący kwestionuje w skardze konstytucyjnej nie treść art. 184 ppsa, lecz sposób jego zastosowania w indywidualnej sprawie. Argumentacja skarżącego zmierza wyłącznie do wykazania, że Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 13 maja 2015 r. błędnie stwierdził zaistnienie przesłanki powagi rzeczy osądzonej, co skutkowało bezzasadnym oddaleniem złożonej przez niego skargi kasacyjnej. Skarżący oczekuje więc kontroli zastosowania art. 184 ppsa przez Naczelny Sąd Administracyjny w jego indywidualnej sprawie. Tymczasem Trybunał Konstytucyjny *de lege fundamentalis* lata nie ma do tego kompetencji, gdyż – co należy szczególnie podkreślić – jest sądem prawa, a nie organem prowadzącym nadzór judykacyjny nad sądami.

Wziąwszy pod uwagę powyższe okoliczności, Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.